

Motion till riksdagen

1989/90:So526

av Anita Stenberg m.fl. (mp)

Drogfri vård för mentalsjuka

Den som är intagen på sjukhus med stöd av denna lag (LSPV) får hindras att lämna sjukhuset och är i övrigt underkastad det tvång, som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med vården eller för att skydda honom själv eller omgivningen.

Så står det i 13 § i lagen om beredande av slutna psykiatrisk vård i vissa fall, LSPV. Innebörden är att en sådan patient kan spännas fast vid en brits, "bältesspänning", få en elchock, låsas in och/eller tvångsmedicineras för att "lugna ner sig".

Varje människa skall ha rätt till drogfri vård. Tvångsmedicinering med neuroleptika kan inte tillåtas. Möjligen måste man när patienten kommer in i ett akut tillstånd ge så starka sömnmedel att patienten får sova ut. Sedan kan försök till samtal tas upp igen. Många anser att behandling med neuroleptika inte är nödvändig och att patienten därför skall ha rätt att vägra denna medicinform.

Neuroleptikan blockerar dopaminreceptorerna, som under behandlingens gång förändras så att risken för psykos ökar efter det man slutat med neuroleptikan och blockeringen har hävts. Det kan alltså bli bestående men av behandlingen. Vissa patienter måste fortsätta medicineringen livet ut.

Denna behandling leder ofta till att uttrycksförmågan avtar, man får en stelhet i rörelserna och patienten känner sig som en zombie – en levande död. Patienten får dåligt minne och kan mista smaksinnet och vissa reflexer. Inte heller orkar patienten koncentrera sig, läsa en bok eller se på TV. Detta innebär en låg känslighet på många olika plan. Patienten blir lättskött men initiativlös.

Ett alternativ till denna vårdform är kraftigt ökad omvårdnad och psykoterapi. Psykoterapin skall ersätta denna form av medicinering. Varje mentalvårdsklinik bör få en fast dygnet-runt-tjänst, som upprätthålls av psykoterapeuter. Då skulle neuroleptikan, denna form av kemisk lobotomi, kunna sättas ut och ersättas av psykoterapi.

Genom att införa rätten till drogfri vård kan vi dels hjälpa psykotiska människor, även de schizofrena, tillbaka till ett fullvärdigt liv, dels skapa en arbetsmiljö med hedervärda villkor för mentalvårdare och alla andra som verkar inom denna svåra vårdsektor.

Det är inte bara sjuka människor som får denna farliga form av mediciner. Även barn som är hyperaktiva lär få den i form av amfetamin. Säkert är att

amfetamin rekommenderas till barn, det talas om fyraåringar, för att höja vakenhetsnivån så att de inte blir övertrötta och därmed hyperaktiva och besvärliga. I Norge, England och USA får medicinen skrivas ut på licens. Hur tar vi egentligen hand om våra barn?

Mot. 1989/90
So526

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att rätten till drogfri vård skall införas,
2. att riksdagen hos regeringen begär att socialstyrelsen får i uppdrag att utreda hur landstingen skall kunna försörja mentalvårdens olika institutioner med fasta psykoterapitjänster för 24-timmarsjour,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i lagen om tvångsvård att rätten till drogfri vård kan förverkligas även inom dess ramar.

Stockholm den 23 januari 1990

Anita Stenberg (mp)

Eva Goës (mp)

Kent Lundgren (mp)